

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

12 กพ. 2567
(ต. ๒๒.๑)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๓๒/๒๕๕๗
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๖๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายบุญสืบ ศรีทองแท้ โดยนางบรรจง ศรีทองแท้ ผู้ฟ้องคดี
ผู้เข้าแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ความตาย

{ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ ที่ ๑
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๒๘/๒๕๕๒ หมายเลขแดงที่ ๑๙๖๗/๒๕๕๖

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบोक) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจากนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และได้จดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นที่ดินโฉนดที่ดิน เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบोक) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีเนื้อที่รวมกัน ๕ ไร่ ๓ งาน ๙๗ ตารางวา และผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดิน ที่ได้รับอนุญาตขุดบ่อล่อปลา ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑๖๐ เมตร รวมเนื้อที่ ๓,๒๐๐ ตารางเมตร ต่อจากนายน้ำค้าง ศรีทองแท้

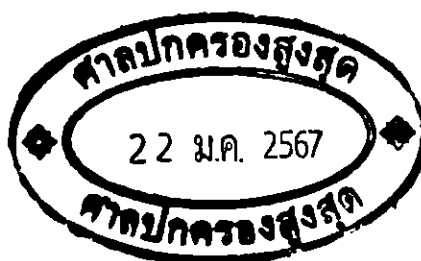

/โดยที่ดิน...

โดยที่ดินดังกล่าว นายน้ำค้างได้รับอนุญาตให้ทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ และเริ่มเสียภาษีในการได้รับอนุญาตให้ทำบ่อปลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อมา เมื่อนายน้ำค้าง เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและชำระภาษีในที่ดินดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ขอรับบริจาคที่ดินบริเวณตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากชาวบ้านรวมทั้งนายน้ำค้างเพื่อสร้างทางสาธารณประโยชน์ ในนามของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีข้อตกลงว่า ในกรณีที่แนวเขตที่ดินมีเจ้าของกรรมสิทธิ์สองราย หรือหลายรายติดกันจะสร้างถนนบริเวณกึ่งกลางของแนวเขตที่ดินในเนื้อที่ดินของผู้บริจาคเท่า ๆ กัน ทั้งในส่วนความกว้างและความยาวของแนวถนน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับบริจาคที่ดินจาก ชาวบ้านแล้ว จึงได้ก่อสร้างถนนสาธารณะ โดยก่อสร้างแล้วเสร็จประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๙ แต่ปรากฏว่า การก่อสร้างไม่เป็นไปตามเจตนาของนายน้ำค้าง ผู้บริจาค เนื่องจากนายน้ำค้างมีเจตนาบริจาค ให้เพียงครึ่งหนึ่งในส่วนของความกว้างและความยาวทางสาธารณะ กล่าวคือ ที่ดินของนายน้ำค้าง มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของนางสาวท คงวงษ์ และนายวินัย คงวงษ์ สามีกฤษฎาซึ่งเป็น เจ้าของกรรมสิทธิ์รวม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับก่อสร้างถนนสาธารณะบนคั่นกันน้ำซึ่งกว้าง ประมาณ ๖ เมตร ล้ำเข้ามาในที่ดินของนายน้ำค้างในส่วนของความกว้างมากกว่า ๕ ใน ๖ ส่วน หรือประมาณ ๕.๕๐ เมตร ยาวประมาณ ๑๗๓ เมตร รวมเป็นเนื้อที่ส่วนที่รุกล้ำเข้ามา นอกเหนือจากเจตนาที่นายน้ำค้างอุทิศให้ในโฉนดที่ดินประมาณ ๑ ไร่เศษ และยังก่อสร้างถนน บนคั่นกันน้ำเข้ามาทับที่ดินบริเวณบ่อปลาซึ่งนายน้ำค้างมีสิทธิครอบครองประมาณ ๒ ไร่เศษ ผู้ฟ้องคดีรู้เหตุดังกล่าวหลังจากได้รับโอนกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองต่อจากนายน้ำค้าง จึงได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการแก้ไข แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ สพ. ๗๗๗๐๓/๐๙๐ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าให้ทุกฝ่ายระงับการ ดำเนินการใด ๆ ในที่ดินไว้ก่อนจนกว่าจะได้สรุปผลชัดเจนว่าเป็นประการใด โดยในปัจจุบัน ยังมีได้มีการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี อันเป็นการกระทำ ละเมิดต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๒ เจ้าหน้าที่ ประมงอำเภอสองพี่น้องไม่ยอมรับชำระค่าภาษีอากรจากผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้นำเงิน ค่าภาษีอากรไปวางที่สำนักงานวางทรัพย์สินและยังคงครอบครองที่ดินดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการทำนาข้าวและ ขาดรายได้จากการเลี้ยงปลา รวมทั้งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินส่วนที่มีการรุกล้ำทั้งส่วนที่เป็น โฉนดที่ดินและส่วนที่มีสิทธิครอบครอง ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนถนนซึ่งก่อสร้างบนคั่นกันน้ำส่วนที่รุกล้ำที่ดิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ และโฉนดที่ดินที่แบ่งแยกในนามเดิม โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒

/และโฉนดที่ดิน...

และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอก) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นอกเหนือจากส่วนที่ได้อุทิศให้ กว้างประมาณ ๒.๕๐ เมตร ยาว ๑๗๓ เมตร และให้รื้อถนนบนคันกันน้ำในที่ดินมีสิทธิครอบครองส่วนที่ทับที่บ่อปลาทั้งหมด กว้างประมาณ ๖ เมตร ยาว ๑๔๐ เมตร

๒. หากรื้อถนนไม่ได้ ให้ใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า จากการตรวจสอบทะเบียนอสังหาริมทรัพย์แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีทางสาธารณะตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างในทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และจากการตรวจสอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีงบประมาณในการก่อสร้างทางสาธารณะดังกล่าว นอกจากนี้ หนังสือการอุทธรณ์ที่ดินของนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่ยินยอม อุทธรณ์ที่ดินให้กับสาธารณประโยชน์เพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมิได้แสดงเจตนาว่าอุทธรณ์ที่ดิน ให้ในจำนวนเนื้อที่เท่าใด และมีได้เขียนไว้ว่ามอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมิได้มี ข้อตกลงใด ๆ กับชาวบ้านหรือผู้ฟ้องคดีในการสร้างถนนสาธารณะ และไม่ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้รื้อที่ดินดังกล่าว ส่วนที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีสิทธิครอบครองโดยใช้ประโยชน์ทำบ่อปลานั้น จากการตรวจสอบสิทธิครอบครองในที่ดินตามหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ที่ สพ ๐๐๑๙.๐๓.๒/๙๓๖๒ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ ไม่ปรากฏข้อมูล การครอบครองทางทะเบียนที่ดิน โดยมีหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน ในฐานะเจ้าของที่ดินข้างเคียงเท่านั้น ประมุงอำเภอสองพี่น้องจึงไม่รับชำระภาษีการอนุญาต ทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจากผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สอบถามผู้ที่อุทธรณ์ที่ดินในการสร้างถนนบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินของนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ ได้แก่ นายวินัย คงวงษ์ นายแดงไทย คงวงษ์ อดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๔ และนางวัชรินี นิมอนงค์ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ได้ความว่า ถนนทางสาธารณะดังกล่าว ก่อสร้างเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และก่อสร้างแล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๔๗ ซึ่งผู้ฟ้องคดีมิได้ร้องคัดค้านการก่อสร้างต่อหน่วยงานที่ดำเนินการก่อสร้างถนน และสภาพเดิม ก่อนการก่อสร้างเป็นถนนดิน การก่อสร้างเป็นการก่อสร้างตามแนวถนนเดิมและเจ้าของที่ดิน แต่ละแปลงรวมถึงผู้ฟ้องคดีได้ระวางแนวเขตที่ดินของตนเองขณะก่อสร้าง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างและไม่ได้เป็นผู้ก่อสร้างถนนสาธารณะ จึงไม่ใช่ผู้รื้อที่ดิน และบ่อปลาของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่สามารถรื้อถนนส่วนที่รื้อที่ดินของผู้ฟ้องคดี และชดใช้ค่าเสียหายตามคำขอของผู้ฟ้องคดี

/กรมที่ดิน...

กรมที่ดินชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นว่า กรมที่ดินได้ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เคยยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีใช้ทำบ่อปลา จึงยังไม่สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติได้ว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินที่อยู่ในหรือนอกโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอก) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งไม่สามารถชี้แจงได้ว่าเป็นที่ดินประเภทใด อยู่ในการครอบครองของบุคคลหรือหน่วยงานใด และเป็นพื้นที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินหรือไม่ แต่ได้ตรวจสอบการขอรังวัดที่ดินรอบแปลงดังกล่าว พบว่า ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้เคยมีหนังสือที่ ศย ๓๐๗.๐๑๕/๑๗๔๕ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ และหนังสือที่ ศย ๓๐๗.๐๑๕/๒๘๙๓ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ทำแผนที่วิวาทในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๔๙/๒๕๕๓ ระหว่างผู้ฟ้องคดี (ผู้ร้อง) เรื่อง ขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเป็นที่ดินที่ผู้ร้องครอบครองแปลงติดกับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จนได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรักษ์ โดยให้ทำแผนที่วิวาทและทำการตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ พร้อมทั้งทำความเข้าใจต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีว่าผู้ร้องได้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้ว ดังนี้ ช่างรังวัดได้ทำการรังวัดแผนที่พิพาทเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยในวันทำการรังวัดเจ้าของที่ดินข้างเคียงเลขที่ที่ดิน ๗๗ และที่มีการครอบครอง รวมทั้งนายอำเภอสองพี่น้อง นายองค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ หัวหน้าสำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ ๒ สาขาสุพรรณบุรี ไม่มาระวังชี้แนวเขต ช่างรังวัดจึงได้ทำการรังวัดไปตามที่ผู้ฟ้องคดี ผู้ร้องนำชี้ ได้ผลการรังวัดตามรูปแผนที่พิพาท (ร.ว. ๔) เมื่อนำผลการรังวัดไปทำการตรวจสอบกับระวางรูปถ่ายทางอากาศ ฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่ในสำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง หมายเลข ๕๐๓๗ III แผนที่ ๒ มาตราส่วน ๑ : ๕,๐๐๐ จัดทำโดยกองรูปถ่ายทางอากาศ กรมแผนที่ทหาร พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้ว ปรากฏลดลายในระวางกับสภาพที่ดินปัจจุบันไม่ตรงกับสภาพที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งไม่สามารถสรุปได้ว่าผู้ร้องได้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๔๖ กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เริ่มสำรวจเส้นทางสร้างถนนเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เริ่มปักหลักเขตประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และเริ่มก่อสร้างเป็นถนนทับบนที่ดินมีโฉนดที่ดินและที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองเมื่อประมาณเดือนเมษายน ๒๕๔๖ ซึ่งถือเป็นวันกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี โดยมีค่าเสียหายจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วย

/ดอกเบ็ย...

ดอกเบ็ญจร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดจนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๗ ปี คิดเป็นดอกเบ็ญจ ๓๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีขอคิดค่าเสียหาย ๔๐๐,๐๐๐ บาท ถึงวันฟ้องคดี และดอกเบ็ญจร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับกรณีและผู้ฟ้องคดีร้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลสั่งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินแปลงติดกับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และการจัดทำแผนที่พิพาทตามคำสั่งศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

ศาลปกครองชั้นต้นได้ไต่สวนคู่กรณีและพยานเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยนางวัชรินี นิมอนงค์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ ให้อภัยคำว่า คั่นกันน้ำที่กรมชลประทานก่อสร้างในเขตท้องที่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดูแลและรับผิดชอบจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อน ซึ่งกรณีโครงการนี้ เนื่องจากตนเพิ่งได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ จึงยังไม่เห็นเอกสารให้ความเห็นชอบโครงการและยังหาเอกสารดังกล่าวไม่พบ และเหตุที่ก่อสร้างคั่นกันน้ำพิพาทเนื่องจากชาวบ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รวมตัวกันทำหนังสือถึงนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ให้ช่วยผลักดันให้มีการก่อสร้างคั่นกันน้ำเพื่อป้องกันเรื่องน้ำท่วมและใช้คั่นกันน้ำเป็นทางสัญจร โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบว่าราษฎรได้มีข้อตกลงกันว่า ในกรณีที่คั่นกันน้ำจะต้องก่อสร้างผ่านที่ดินของประชาชนสองรายจะต้องสร้างคั่นกันน้ำให้อยู่ในบริเวณตรงกลางของบริเวณเขตที่ดินให้แนวเขตของคั่นกันน้ำอยู่บนที่ดินของราษฎรทั้งสองรายเท่า ๆ กัน ในการปักหลักไม้เพื่อเป็นแนวก่อสร้างคั่นกันน้ำได้กระทำโดยเปิดเผย มีเจ้าของที่ดินที่เกี่ยวข้องทุกรายเข้าไปร่วมกันชี้แนวเขตที่จะก่อสร้างคั่นกันน้ำสำหรับตนในขณะนั้นยังมิได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ และไม่ได้มีที่ดินที่คั่นกันน้ำพาดผ่านจึงไม่ได้เข้าร่วมในการชี้แนวเขตก่อสร้าง และเมื่อตนได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ จึงได้เข้าไปดูแลคั่นกันน้ำดังกล่าวโดยจัดทำประมาณซ่อมแซมดูแลรักษาผิวทางคั่นกันน้ำที่ชำรุดเสียหาย

นายฐิติพงษ์ โสภณางกูร นายช่างชลประทานอาวุโส และนายชลอ อนุสุวรรณ ช่างเขียน ช ๓ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง ให้อภัยคำว่า โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้องได้ก่อสร้างคั่นกันน้ำแม่น้ำสองพี่น้องระหว่างกิโลเมตรที่ ๑๓+๖๒๕ ถึง ๑๔+๙๐๕ มีระยะทางประมาณ ๑,๓๐๐ เมตร โครงการดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นจากการที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒ คน ประกอบด้วย นายไพศาล ชาวทำนา และนายปรีชา นิมอนงค์ ได้รวบรวมรายชื่อของชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่ที่ ๔

/ตำบลหัวโพธิ์...

ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แจ้งความประสงค์ว่าได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมผิวดินประมาณ ๒ ปี ทำให้ที่นาได้รับความเสียหาย จึงขออนุเคราะห์ให้ช่วยก่อสร้างคันกันน้ำในบริเวณหมู่ที่ ๔ โดยได้แนบหนังสืออุทกภัยที่ดินของราษฎรในบริเวณดังกล่าวพร้อมแผนที่แสดงแนวเขตที่ประสงค์จะให้ก่อสร้างคันกันแม่น้ำขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วม หลังจากพยานได้รับหนังสือดังกล่าวจากนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้เสนอให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณา โดยได้จัดทำโครงการปรับปรุงคันกันน้ำแม่น้ำสองพี่น้องดังกล่าวขึ้นมีวงเงินงบประมาณดำเนินการจำนวน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งทางกรมชลประทานก็ได้อนุมัติให้ก่อสร้างคันกันน้ำขึ้น โดยมีความกว้างของคันกันน้ำประมาณ ๔ เมตร มีความสูงจากระดับผิวดินปกติประมาณ ๒ เมตร ก่อนที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ เจ้าหน้าที่ของโครงการจะให้ราษฎรที่เป็นเจ้าของที่ดินและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันชี้แนวเขตที่จะก่อสร้างคันกันน้ำขึ้นแล้วปักหลักไม้แสดงแนวเขตไว้ตลอดแนวที่จะก่อสร้าง จากนั้น จึงก่อสร้างคันกันน้ำโดยงานส่วนใหญ่จะเป็นงานดินเมื่อสร้างเสร็จคันกันน้ำจะสามารถใช้เป็นถนนในการสัญจรไปมาด้วย เหตุที่ต้องให้เจ้าของที่ดินและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันชี้แนวเขตทาง เนื่องจากพยานได้ทราบจากราษฎรในบริเวณดังกล่าวว่า ได้มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างราษฎรที่คันกันน้ำนั้นจะพาดผ่านว่าถ้าคันกันน้ำที่ก่อสร้างขึ้นพาดผ่านที่ดินของประชาชนสองรายจะต้องก่อสร้างคันกันน้ำบนแนวเขตที่ดินให้คันกันน้ำอยู่บนกึ่งกลางของแนวเขตที่ดินของประชาชนสองรายเท่านั้น ฉะนั้น การที่ให้เจ้าของที่ดินร่วมกันชี้แนวเขตจะทำให้ปัญหาข้อพิพาทหมดไป ส่วนกรณีของผู้ฟ้องคดีนั้น ขณะที่มีการชี้แนวเขตที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ นายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในขณะนั้นเป็นผู้ชี้แนวเขตทางพร้อมด้วยนางสาว ควงงษ์ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่อยู่ติดกัน ในการก่อสร้างคันกันน้ำ นอกจากมีวัตถุประสงค์ในการที่จะใช้ป้องกันเรื่องน้ำท่วมแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ใช้เป็นทางในการสัญจรของชาวบ้านในบริเวณหมู่บ้านดังกล่าวด้วย ในการก่อสร้างทางตามข้อตกลงกรณีที่จะต้องสร้างบนที่ดินของประชาชนซึ่งมีแนวเขตที่ดินสองรายติดกันนั้น หากก่อสร้างตามแนวเขตที่ดินโดยตลอดจะไม่สามารถที่จะใช้เป็นทางสัญจรได้ เนื่องจากแนวเขตที่ดินในบางช่วงจะเป็นทางโค้งหักศอก จึงต้องมีการปรับแนวของคันกันน้ำให้มีความโค้ง เพื่อให้สัญจรได้ ดังนั้น ทางในบางช่วงจึงอาจมีการล้ำเข้าไปในที่ดินของราษฎรบางรายมากกว่าอีกรายหนึ่ง อันเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้น ซึ่งในขณะนั้นนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ เจ้าของที่ดินได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมถึงผู้ฟ้องคดีก็ได้ไปร่วมชี้แนวเขตในการก่อสร้างคันกันน้ำด้วยการสำรวจและปักหลักแสดงแนวเขตที่จะก่อสร้างคันกันน้ำได้เริ่มดำเนินการเมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๒ เดือน และกรมชลประทานได้อนุมัติแผนการก่อสร้างโครงการเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๕ และอนุมัติเงินให้ก่อสร้างเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๔๖

/เริ่มก่อสร้าง...

เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ แล้วเสร็จเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๖ เมื่อมีการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะต้องดำเนินการขอกันเขตคั่นกันน้ำเป็นที่สาธารณประโยชน์ การดำเนินการดังกล่าวจะให้ องค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบในท้องที่เป็นผู้ดำเนินการ เมื่อมีการกันเขตแล้วเสร็จจึงจะส่งมอบ โครงการให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในท้องที่นั้นเป็นผู้ดูแลรักษา ซึ่งโครงการนี้ปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการส่งมอบให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เนื่องจากยังไม่ได้มีการกันเขต

นายอุดมศักดิ์ รื่นกลิ่นจันทร์ นายช่างรังวัดชำนาญงาน สำนักงานที่ดินจังหวัด สุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ให้ถ้อยคำวา กรณีสืบศาลได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปยื่นคำขอต่อ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง เพื่อให้จัดทำแผนที่พิพาทแสดงแนวเขตที่ ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีสิทธิครอบครอง ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นขอให้จัดทำแผนที่พิพาทเฉพาะตาม คำสั่งของศาลจังหวัดสุพรรณบุรีเท่านั้น มิได้ดำเนินการตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นในคดีนี้

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรียกให้โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสองพี่น้อง เข้ามาเป็นคู่กรณีในคดีโดยกำหนดให้เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า นางสมบัติ ดากระบุตริ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นายไพศาล ชาวท่านา และนายปรีชา นิมนองค์ สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ทำหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๓ ถึงนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด สุพรรณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ก่อสร้างคั่นกันน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากอุทกภัย ใช้เป็น ทางสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน และใช้ในการลำเลียงผลิตผลทางการเกษตร และนายณัฐวุฒิ ได้ขอความอนุเคราะห์ต่อหัวหน้าโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง เพื่อสนับสนุนการสำรวจ ออกแบบและนำเข้าแผนงบประมาณก่อสร้าง ต่อมา เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ส่งประมาณการงานปรับปรุงคั่นกันน้ำแม่น้ำสองพี่น้อง กิโลเมตรที่ ๑๓+๖๒๕ ถึงกิโลเมตร ที่ ๑๔+๙๐๕ และอาคารประกอบ ๓ แห่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ ๑๐ พิจิตรอนุมัติ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และราษฎรหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประชุมเพื่อหารือแนวทางในการก่อสร้างคั่นกันน้ำ ซึ่งใน ที่ประชุมมีมติว่า ผู้มีที่ดินตามแนวที่จะก่อสร้างคั่นกันน้ำจะต้องอุทิศที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติ ของแผ่นดินโดยจะไม่เรียกร้องค่าตอบแทน และค่าเสียหายใด ๆ จากทางราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ทำหนังสืออุทิศที่ดินโดยให้เจ้าของที่ดินลงลายมือชื่อไว้ทุกคน พร้อมให้พยานลงลายมือชื่อ ไว้ด้วย ๒ คน รวมทั้งนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้อุทิศที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยนายน้ำค้าง ได้ลงลายมือชื่อไว้ในหนังสืออุทิศที่ดินด้วยความสมัครใจต่อหน้าพยานหลักฐาน ๒ คน คือ

/นางสมบัติ...

นางสมบัติ ดากระบุตร และนายประสิทธิ์ นวลดี ซึ่งเป็นไปตามเจตนาของนายน้ำค้าง โดยเหตุที่ไม่ได้ระบุว่าในหนังสืออุทกคดีดินว่าผู้อุทกคดีดินได้อุทกคดีดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นเนื้อที่จำนวนเท่าใดนั้น เนื่องจากไม่ทราบว่าจะแต่ละรายอุทกคดีดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเท่าใด เพราะยังไม่มี การแบ่งแยกที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินและเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองท้องที่ที่จะต้องดำเนินการแบ่งแยกที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ติดกันกันน้ำและคลองสองพี่น้องไม่ได้อยู่ในความครอบครองของกรมชลประทาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่มีหน้าที่ในการดูแลบำรุงรักษา ก่อนดำเนินการก่อสร้างคันกันน้ำ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทุกรายเป็นผู้นำชี้แนวเขตที่ดินและได้ปักหลักเขตในแนวที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ และได้ก่อสร้างภายในแนวเขตที่ปักหลักเขตไว้เท่านั้น ขณะดำเนินการก่อสร้างจนกระทั่งดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเป็นเวลาหลายปีไม่มีราษฎรรายใดที่ถูกแนวเขตคันกันน้ำกัดค้ำหรือฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย การที่ราษฎรได้อุทกคดีดินเพื่อก่อสร้างคันกันน้ำเพื่อป้องกันอุทกภัยใช้ลำเลียงพืชผลทางการเกษตร และใช้เป็นเส้นทางสัญจร จึงถือได้ว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกันและเป็นทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ทั้งนี้ กรมชลประทานไม่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เพียงแต่นำงบประมาณไปดำเนินการก่อสร้างตามคำขอของราษฎรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรในการป้องกันน้ำท่วม มิถนนวนใช้ในการลำเลียงพืชผลทางการเกษตร และใช้ถนนสัญจรแทนเรือได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้บันทึกถ้อยคำพยาน จำนวน ๔ คน โดยแต่ละคนได้ให้ถ้อยคำ ดังต่อไปนี้ นายวินัย คงวงษ์ สามีของนางสาวท คงวงษ์ ให้ถ้อยคำสรุปว่า ตนมีที่ดินติดต่อกับที่ดินของนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดี เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ตนได้อุทกคดีดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ เพื่อก่อสร้างคันกันน้ำ มีกรมชลประทานเป็นผู้ก่อสร้าง โดยนางสมบัติ ดากระบุตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ในขณะนั้น นายไพศาล ชาวทำนา และนายปรีชา นิมนงค์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ ๔ ในขณะนั้น ได้ทำหนังสือถึงนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอให้ก่อสร้างคันกันน้ำ บรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วมและใช้เส้นทางในการสัญจร โดยนายณัฐวุฒิ ได้ร้องขอให้ชลประทานของงบประมาณก่อสร้าง โดยกรมชลประทาน (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง) เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งราษฎรในพื้นที่ที่จะก่อสร้างคันกันน้ำได้อุทกคดีดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ตามแนวคันกันน้ำทุกรายด้วยความสมัครใจ รวมทั้งนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาผู้ฟ้องคดีด้วย โดยราษฎรแต่ละรายเป็นผู้ชี้แนวเขตที่ดินพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์และเจ้าหน้าที่ชลประทานร่วมกันปักหลักเขตที่ดินที่จะใช้ก่อสร้างคันกันน้ำ โดยนายน้ำค้างไม่ได้โต้แย้งหรือฟ้องร้องต่อศาล และ

/เมื่อประมาณ...

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีได้นำโป๊ะมาขุดลอกคลองสองพี่น้องเพื่อทำบ่อปลาแล้วนำที่ดินบริเวณที่ขุดบ่อปลาไปร้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตที่ดิน แต่นางสาวทศวงษ์ เป็นผู้คัดค้านไม่ให้ออกโฉนดที่ดิน ซึ่งต่อมา ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีคำสั่งยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี โดยค้นกันน้ำที่ก่อสร้างขึ้นไม่ได้อยู่ในความปกครองดูแลของกรมชลประทาน แต่อยู่ในความครอบครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นางสมบัติ ตากระบุตร นายประสิทธิ์ นวลดี และนายปรีชา นิมนองค์ ให้ถ้อยคำในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๓ นายสมบัติพร้อมด้วยนายไพศาล ชาวทำนา และนายปรีชา นิมนองค์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ ๔ ในขณะนั้น ได้ทำหนังสือถึงนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอให้ก่อสร้างคันกันน้ำบรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วมและใช้เส้นทางในการสัญจร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการสร้างคันกันน้ำเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยราษฎรในพื้นที่ที่ถูกแนวเขตคันกันน้ำทุกรายรวมทั้งนายน้ำค้างได้อุทิศที่ดินของตนให้เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ ซึ่งในการก่อสร้างคันกันน้ำ ราษฎรแต่ละรายที่ถูกแนวเขตคันกันน้ำเป็นผู้นำชี้แนวเขตที่ดินของตนโดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน และราษฎร ร่วมกันปักหลักแนวเขตที่ดินที่อุทิศให้ในการก่อสร้างคันกันน้ำ ไม่ได้ก่อสร้างออกนอกแนวเขตที่ปักไว้ให้ก่อสร้างและเมื่อก่อสร้างเสร็จไม่มีผู้ใดโต้แย้งหรือฟ้องร้อง คันกันน้ำที่ก่อสร้างไม่ได้อยู่ในความปกครองดูแลของกรมชลประทาน แต่อยู่ในความปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ซ่อมบำรุงรักษาตลอดมา สำหรับกรณีและผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่ารู้เห็นเหตุการณ์บุกรุกที่ดินหลังจากได้รับโอนกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองต่อจากนายน้ำค้างไม่เป็นความจริง กล่าวคือนายน้ำค้างได้ยกที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ก่อนการก่อสร้างคันกันน้ำซึ่งได้ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องรู้เห็นเหตุการณ์ในการก่อสร้างคันกันน้ำมาโดยตลอดแต่ไม่ได้คัดค้าน

สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ความว่า เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ นายประพัฒน์ กวีเลิศวงศ์ ตำแหน่งนายช่างรังวัดชำนาญงาน ได้รังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ ของผู้ฟ้องคดีและได้ทำแผนที่พิพาท โดยผู้ฟ้องคดีได้นำชี้แนวเขตทำการรังวัดและผู้ปกครองท้องที่และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้คัดค้านอ้างว่าเป็นทางสาธารณะประโยชน์ โดยมีรายละเอียดปรากฏอยู่ในแผนที่ (ร.ว. ๙) และสำเนาบันทึกถ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ในการรังวัดสอบเขตและจัดทำแผนที่พิพาท ดังนี้ โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ได้มีการก่อสร้างถนนสาธารณะประโยชน์รูกกล้าเนื้อที่ ๒๘ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ มีการก่อสร้างถนนสาธารณะประโยชน์รูกกล้า ๑ งาน ๑๙ ตารางวา และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ มีการก่อสร้างทางสาธารณะประโยชน์รูกกล้า ๑๕ ตารางวา

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีโดยก่อสร้างคันกั้นน้ำรुक้ำเข้าไปในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอง) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้ฟ้องคดีเกินกว่าที่อุทกให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ และรูก้ำเข้าไปในที่ดินที่ผู้ฟ้องคดี ทำบ่อปลา หรือไม่ หากเป็นการละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด โดยมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาก่อนว่า คันกั้นน้ำพิพาทได้ก่อสร้างรูก้ำเข้าไป ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอง) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เกินกว่าที่อุทกให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ และรูก้ำเข้าไปในที่ดิน ที่ผู้ฟ้องคดีทำบ่อปลาหรือไม่ และเห็นว่า เดิมที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ มีชื่อนายน้ำค้ำ ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อมีโครงการสร้างคันกั้นน้ำพาดผ่านที่ดินแปลงดังกล่าว นายน้ำค้ำได้ทำหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ อุทกที่ดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์โดยมิได้ ระบุว่าเป็นที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่เท่าใด และอุทกให้เป็นที่สาธารณประโยชน์จำนวนเนื้อที่เท่าใด ในการก่อสร้างดังกล่าว นายจิติพงษ์ โสภณางกูร นายช่างชลประทานอาวุโส และนายชลอ อนุสุวรรณ ช่างเขียน ช ๓ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง ในฐานะพยาน ได้ให้ถ้อยคำต่อศาลปกครองชั้นต้นในชั้นไต่สวนเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ โดยในวันไต่สวนผู้ฟ้องคดีมีได้มาศาล ศาลจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ ส่งสำเนา บันทึกถ้อยคำพยานในวันไต่สวนให้ผู้ฟ้องคดีทราบโดยส่งไปยังผู้รับมอบอำนาจของผู้ฟ้องคดี เมื่อได้รับบันทึกถ้อยคำพยานแล้ว ผู้ฟ้องคดีมิได้คัดค้านถ้อยคำของพยานดังกล่าว ข้อเท็จจริง จึงรับฟังเป็นที่ยุติตามการให้ถ้อยคำของพยานดังกล่าวว่า เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการสำรวจ ชี้นำแนวเขตก่อสร้างคันกั้นน้ำและปักหลักเขต โดยในการชี้นำเขตส่วนที่ผ่านที่ดินโฉนดที่ดิน เลขที่ ๙๓๒๘ เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ และบริเวณที่ดินที่ทำบ่อปลา นายน้ำค้ำ บิดาของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในขณะนั้นได้ไปชี้นำเขตก่อสร้างด้วยตนเอง โดยก่อน ก่อสร้างคันกั้นน้ำได้ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทุกรายเป็นผู้นำชี้นำเขตที่ดินและได้ปักหลักเขต ในแนวที่จะก่อสร้างไว้ ขณะทำการก่อสร้าง นายน้ำค้ำซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินขณะนั้น มิได้โต้แย้งหรือคัดค้านว่ามีการก่อสร้างคันกั้นน้ำรูก้ำเข้าไปในที่ดินเกินกว่าแนวเขตที่ดิน ที่ตนได้อุทกให้ อีกทั้งหลังจากการก่อสร้างเสร็จแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีราษฎรรายใดที่มีที่ดินอยู่ใน แนวเขตก่อสร้างคันกั้นน้ำโต้แย้งคัดค้าน กรณีจึงรับฟังได้ว่า คันกั้นน้ำพิพาทได้สร้างภายในแนวเขต ที่นายน้ำค้ำและผู้ฟ้องคดีนำชี้นำแล้ว และถึงแม้ที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่นายน้ำค้ำได้มาใน ระหว่างสมรสจึงเป็นสินสมรสตามมาตรา ๑๔๗๔ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่นายน้ำค้ำจะอุทกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ บางส่วนให้เป็นที่สาธารณประโยชน์จะต้อง

/ได้รับ...

ได้รับความยินยอมจากนางตองคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ตามมาตรา ๑๔๗๖ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน แต่เมื่อไม่ปรากฏว่านางตองได้ยื่นฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมที่นายน้ำค้างอุทิศที่ดินให้ก่อสร้างคันกั้นน้ำภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้เหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอนหรือภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ได้ทำนิติกรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ บางส่วนตามจำนวนเนื้อที่ที่นายน้ำค้างกับเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันนำขึ้นแนวเขต จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตั้งแต่ที่ได้แสดงเจตนาขึ้นแนวเขตที่ดินที่อุทิศแล้ว ต่อมา เมื่อนายน้ำค้างโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับโอนจึงไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน ผู้ฟ้องคดีย่อมได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตามจำนวนที่เหลือจากส่วนที่อุทิศให้เป็นทางสาธารณประโยชน์แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก่อสร้างคันกั้นน้ำภายในแนวเขตที่นายน้ำค้างอุทิศให้จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี สำหรับกรณีที่มีการสร้างคันกั้นน้ำรुक้ำบ่อเลี้ยงปลาของผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่อยู่นอกเขตโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งยังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อออกโฉนดที่ดิน แต่ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ยกคำร้อง ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๙/๒๕๕๓ หมายเลขแดงที่ ๑๐๒๔/๒๕๕๔ โดยเห็นว่าการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ร้องที่สืบต่อมาเป็นการครอบครองโดยผลการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากคำสั่งของศาลจังหวัดสุพรรณบุรีเห็นได้ว่า ที่บ่อปลาที่ใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่อาจอ้างสิทธิการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ก่อสร้างคันกั้นน้ำจึงไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายและไม่อาจถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่จำต้องรื้อถอนคันกั้นน้ำ และไม่จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี

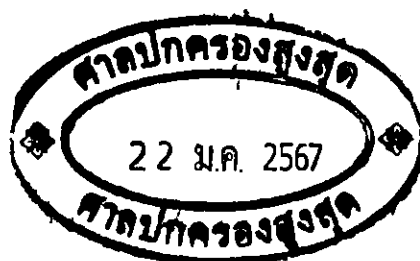
ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอก) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้ฟ้องคดีระบุว่า มีเขตติดต่อกับที่ดินข้างเคียงที่มีการแจ้งการครอบครอง คือ ที่ดินบ่อล่อปลาที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองและทำประโยชน์ ซึ่งหากไม่มีการแจ้งการครอบครอง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรีคงไม่อาจจะระบุไว้ว่ามีเขตติดต่อกับที่ดินที่มีการครอบครองในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ โดยบ่อปลาที่มีมานาน ๑๐๐ ปีเศษ และมีการครอบครองโดยตลอด จนกระทั่งนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดีได้ยกที่ดินบ่อล่อปลาและที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งนายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดีเป็น

/ผู้เสียหาย...

ผู้เสียอากรที่ดินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดิน บ่อล่อปลา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก่อสร้างถนนคั่นกันน้ำเข้ามาในเขตที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงเป็น การกระทำละเมิด นอกจากนี้ นายน้ำค้างบิดาของผู้ฟ้องคดีไม่ได้ร่วมชี้แนวเขตในการก่อสร้างถนน เนื่องจากนายน้ำค้าง อายุ ๗๔ ปี ป่วย และตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นายน้ำค้างไปรักษาตัวที่ โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗ โดยในระหว่างรักษาตัวที่บ้าน นางสมบัติ ดากระบุตร ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ในขณะนั้น ได้นำหนังสืออุทิตที่ดินมาให้นายน้ำค้างลงลายมือชื่อเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นขณะที่นายน้ำค้างป่วยด้วยโรคสมองเสื่อม เดินไม่ได้ โดยนางสมบัติ บอกเล่าว่าเป็นการอุทิตที่ดินให้ผู้ใหญ่บ้าน มิได้อุทิตที่ดินให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือหน่วยงานอื่น จากนั้น นายน้ำค้างก็ได้ไปพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นบ้านของนางสมจิตร หมอนวดดี บุตรสาว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ จนกระทั่งเสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยนายน้ำค้างไม่เคยกลับไปอยู่บ้านเลขที่ ๔๐ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏตามหนังสือรับรองของนายปราศรัย แสวงทรัพย์ นายองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ ซึ่งตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดี ไม่ได้ไปที่บ้านหลังดังกล่าวเช่นเดียวกัน ดังนั้น นายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ไปยืนยันปักหลักเขต เพื่อก่อสร้างถนนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ หากมีการยืนยันแนวเขตจริงจะต้องมีการลงลายมือชื่อยินยอม ในแนวเขตที่จะถมดินนั้น และจากการสอบถามเพื่อนบ้านและญาติที่มีที่ดินถนนตัดผ่าน ไม่มีผู้ใดทราบว่าเป็นการก่อสร้างคั่นกันน้ำเนื่องจากเป็นการก่อสร้างถนนและไม่ทราบว่า เจ้าหน้าที่กรมชลประทานเป็นผู้ริเริ่มก่อสร้าง อีกทั้งกรมชลประทานควรจะต้องวางแผนแจ้งให้ ประชาชนทราบ ส่วนที่อ้างว่ามีการก่อสร้างคั่นกันน้ำกว้างประมาณ ๔ เมตร ปัจจุบันเป็นถนน สาธารณะกว้างประมาณ ๖ เมตร จึงไม่ใช่คั่นกันน้ำที่นายปรีชา นิมนองค์ เป็นผู้ริเริ่ม ซึ่งขณะนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำลังทำการขยายถนนสาธารณะ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยนายปรีชาดำเนินการ ก่อสร้างถนนคั่นกันน้ำอ้อมเข้ามาทับบ่อล่อปลาของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๒ ไร่ โดยจงใจทำให้ ผู้ฟ้องคดีเสียหายและใช้อำนาจโดยไม่ชอบ ผู้ฟ้องคดีรู้เหตุดังกล่าวหลังจากได้รับโอนกรรมสิทธิ์ และสิทธิครอบครองต่อจากนายน้ำค้าง การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ หลังจากมีการสร้างถนนและสำรวจว่าใช้งานได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เนื่องจากผู้ฟ้องคดี ได้ร้องเรียนนางชไมพร ห้วยอำพัน ช่างรังวัดสำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ต่ออธิบดีกรมที่ดินว่านางชไมพรมีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่รังวัดแนวเขตที่ดิน ของนางสาวท ควงวษ์ ซึ่งเป็นที่ดินแปลงข้างเคียงกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่หน่วยงานดังกล่าว แจ้งผลการสอบสวนล่าช้าผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีนี้ อีกทั้งหนังสืออุทิตที่ดินของนายน้ำค้าง ไม่ระบุรายละเอียดว่าอุทิตที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ใด และจำนวนเนื้อที่ที่อุทิตให้ และนางทอง ศรีทองแท้

/ภริยา...

ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายน้ำค้างมิได้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมในการอุทิศที่ดิน เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ หนังสืออุทิศที่ดินดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ก่อสร้างถนนเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ หลังจากนายน้ำค้างเสียชีวิตแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบหรือขออนุญาตและมีได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นทายาท ไปยืนยันแนวเขต หรือมีหลักฐานแสดงว่านายน้ำค้างหรือผู้ฟ้องคดีได้ไปยืนยันแนวเขตแต่อย่างใด อีกทั้งการก่อสร้างถนนจะต้องสร้างบริเวณกึ่งกลางของแนวเขตที่ดินของผู้อุทิศเท่า ๆ กัน

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นพิพากษาตามฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดียื่นคำชี้แจงต่อศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ และลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยมีสาระสำคัญทำนองเดียวกับ คำอุทธรณ์และเพิ่มเติมว่า การที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี สาขาสองพี่น้อง ชี้แจงต่อ ศาลปกครองชั้นต้นว่า มีการก่อสร้างถนนในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ดังนี้ โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ได้มีการก่อสร้างถนนสาธารณประโยชน์รูกกล้าเนื้อที่ ๒๘ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ มีการก่อสร้างถนนสาธารณประโยชน์รูกกล้า ๑ งาน ๑๙ ตารางวา และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ มีการก่อสร้างทางสาธารณประโยชน์รูกกล้า ๑๕ ตารางวา มีเนื้อที่รวม ๑ งาน ๖๒ ตารางวา นั้น ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีคำนวณแล้วมีการก่อสร้างถนนในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ส่วนที่เป็นโฉนดที่ดิน มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ ๒ งาน ๑๓ ตารางวา

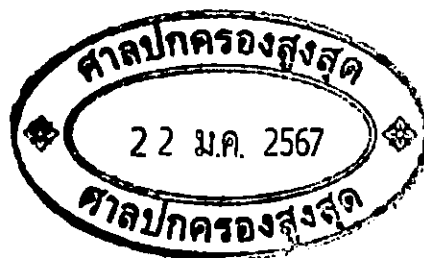
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ก่อสร้างคันกั้นน้ำหรือ ถนนสาธารณะในที่ดินของผู้ฟ้องคดี การก่อสร้างดังกล่าวดำเนินการโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งได้รับ อนุมัติโครงการจากกรมชลประทาน และเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการสำรวจชี้แนวเขตก่อสร้าง คันกั้นน้ำและปักหลักเขต โดยในการชี้แนวเขตก่อสร้างคันกั้นน้ำส่วนที่ผ่านที่ดินโฉนดที่ดิน เลขที่ ๙๓๒๘ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอง) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นายน้ำค้าง ศรีทองแท้ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินขณะนั้น ได้ชี้แนวเขตก่อสร้างด้วยตนเอง และก่อนก่อสร้างคันกั้นน้ำได้ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินทุกรายเป็นผู้ นำชี้แนวเขตที่ดินและได้ปักหลักเขตในแนวที่จะก่อสร้างไว้ โดยขณะก่อสร้างคันกั้นน้ำนายน้ำค้าง ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินขณะนั้น มิได้โต้แย้งหรือคัดค้านว่าคันกั้นน้ำรูกกล้าเข้าไปในที่ดิน เกินกว่าแนวเขตที่ดินได้อุทิศให้ อีกทั้งหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จไม่ปรากฏว่ามีราษฎรรายใดโต้แย้ง และคันกั้นน้ำพิพาทได้สร้างภายในแนวเขตที่นายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดีนำชี้แล้ว ผู้ฟ้องคดี มิได้มีพยานหลักฐานทางการแพทย์หรือพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่านายน้ำค้าง เป็นโรคสมองเสื่อม และไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง

/จังหวัด...

จังหวัดสุพรรณบุรี ในขณะนั้นจริง ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับเอกสารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการสอบปากคำพยานที่อุทิศที่ดินให้ก่อสร้างคันกันน้ำยืนยันว่า นายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดี เป็นผู้เข้าร่วมชี้แนวเขตที่ดิน และไม่มีการคัดค้านแต่อย่างใด นอกจากนี้ นายปรีชา นิมนองค์ ในขณะนั้น ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ใช่หัวหน้าหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่เป็นเพียง ตัวแทนชาวบ้านหมู่ที่ ๔ ร่วมกับนายไพศาล ชาวทำนา (เสียชีวิตแล้ว) ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ได้ร่วมกันทำหนังสือถึงนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ก่อสร้างคันกันน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ ประชาชนจากเหตุอุทกภัย และใช้เป็นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน และใช้เป็นทางลำเลียงพืชผล การเกษตร ต่อมา ได้มีการดำเนินโครงการก่อสร้างคันกันน้ำโดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา สองพี่น้อง ซึ่งได้รับอนุมัติโครงการจากกรมชลประทาน และก่อสร้างคันกันน้ำเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเพียงผู้ดำเนินการซ่อมแซมบำรุงรักษาทางชลประทาน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการปรับปรุงซ่อมแซมตามผิวจราจรเดิม โดยดำเนินการตามภารกิจ ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมชลประทาน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จากการถ่ายโอน ภารกิจของกรมชลประทาน ได้ถ่ายโอนการบำรุงรักษาทางชลประทานเฉพาะผิวจราจรทางลำเลียง ที่เป็นลูกรัง โดยสิ่งๆ ผู้รับการถ่ายโอนภารกิจทำได้ คือ การซ่อมแซมผิวจราจรโดยการลงลูกรัง หรือหินคลุก หากจะปรับปรุงผิวจราจรเป็นลาดยางหรือคอนกรีตจะต้องได้รับอนุญาตจาก กรมชลประทานก่อน ดังนั้น การปรับปรุงซ่อมแซมผิวจราจรจึงเป็นกรณีที่ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ส่วนกรณีที่นายน้ำค้างได้อุทิศที่ดินในการก่อสร้างคันกันน้ำเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ระบุรายละเอียดของโฉนดที่ดิน หรือจำนวนเนื้อที่ในหนังสือ อุทิศที่ดิน แต่นายน้ำค้างเป็นผู้นำชี้แนวเขตที่ดินที่ต้องการอุทิศให้ด้วยตนเอง ที่ดินส่วนที่มีเจตนา อุทิศให้จึงตกเป็นที่สาธารณประโยชน์โดยสมบูรณ์ ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับโอนจึงต้องยอมรับกรรมสิทธิ์ ตามจำนวนที่เหลือเท่านั้น อีกทั้งผู้ฟ้องคดีให้การขัดแย้งกัน โดยในชั้นทำคำคัดค้านคำให้การ ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าหนังสืออุทิศที่ดินไม่ปรากฏลายมือชื่อภริยาของนายน้ำค้างให้ความยินยอม จึงเป็นโมฆะ แต่ในคำอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดีกลับอ้างว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของผู้ฟ้องคดีและในขณะที่ ก่อสร้างคันกันน้ำที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้ตกเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ทำนองเดียวกับคำให้การและเพิ่มเติมว่า ผู้ฟ้องคดี ไม่มีพยานเอกสารหลักฐานว่าที่ดินที่เป็นบ่อล่อปลาเป็นสิทธิครอบครองของผู้ฟ้องคดี และในการ ชี้แนวเขตที่ดินและร่วมกันปักหลักแนวเขตเพื่อก่อสร้างถนนคันกันน้ำ นายน้ำค้าง ศรีทองแท้

/เจ้าของที่ดิน...

เจ้าของที่ดินในขณะนั้นยังมีสุขภาพแข็งแรงได้เข้าร่วมชี้แนวเขตที่ดินและร่วมปักหลักแนวเขตที่ดินได้ด้วยตนเอง ไม่ได้ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมจนเดินไม่ได้ ซึ่งจากการสอบปากคำพยานที่อุทิศที่ดินให้ก่อสร้างคันกันน้ำทุกคนยืนยันว่า นายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เข้าร่วมชี้แนวเขตที่ดินและไม่มีการคัดค้านแต่อย่างใด อีกทั้งผู้ฟ้องคดีนำสืบพยานกรณีการป่วยของนายน้ำค้างได้แก่ นายปราศรัย แสงทรัพย์ นางสมจิตร หมอนวดดี (ศรีทองแท้) บุตรสาวนายน้ำค้าง และนายสมชาย (จ๋านงค์) ศรีทองแท้ บุตรชายนายน้ำค้าง ซึ่งถือว่าไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังได้เนื่องจากมีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกัน ประกอบกับไม่มีหลักฐานใบรับรองแพทย์มายืนยันและผู้ฟ้องคดียังคงอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๔ เนื่องจากมีพยานรู้เห็นหลายคนยืนยันส่วนการทำหนังสืออุทิศที่ดิน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ราษฎรทุกรายที่ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินลงลายมือชื่อไว้ในหนังสืออุทิศที่ดิน และให้พยานลงลายมือชื่อไว้ด้วย ๒ คน รวมถึงนายน้ำค้างที่ลงลายมือชื่อในหนังสืออุทิศที่ดินเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ด้วยความสมัครใจต่อหน้าพยาน ๒ คน แต่เนื่องจากยังไม่ทราบจำนวนเนื้อที่ที่อุทิศเพราะยังไม่มีการแบ่งแยกโฉนดที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงไม่ได้ลงในรายละเอียดว่าผู้อุทิศที่ดินได้อุทิศที่ดินเป็นจำนวนเท่าใด และก่อนดำเนินการก่อสร้าง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้ราษฎรผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทุกรายเป็นผู้นำชี้แนวเขตที่ดิน และได้ช่วยกันปักหลักเขตในแนวที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ก่อสร้างภายในแนวเขตที่ปักหลักไว้เท่านั้น โดยมีการออกแบบให้ใช้เป็นทางสัญจรและลำเลียงพืชผลทางการเกษตร มีผิวจราจรกว้าง ๔ เมตร แต่เป็นทางลาด คันกันน้ำด้านล่างสุดกว้าง ๗ - ๙ เมตร ซึ่งในระหว่างก่อสร้างและหลังการก่อสร้างคันกันน้ำเสร็จแล้วหลายปี ไม่มีราษฎรรายใดที่ถูกแนวเขตคันกันน้ำคัดค้านหรือฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก่อสร้างถนนคันกันน้ำเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ มิใช่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ หลังจากนายน้ำค้างได้ยกที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้คัดค้านการก่อสร้างคันกันน้ำ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำชี้แจงต่อศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ความว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ตั้งใจที่จะฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในส่วนของที่ดินบริเวณริมคลองสองพี่น้อง หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑๖๐ เมตร รวมเนื้อที่ ๓,๒๐๐ ตารางเมตร ตามรูปแผนที่แนบท้ายซึ่งเป็นที่ดินส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทำบ่อเลี้ยงปลาเนื่องจากศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๐๖/๒๕๖๐ หมายเลขแดงที่ ๒๙๐๗/๒๕๖๐ ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายบุญสี ศรีทองแท้ (ผู้ฟ้องคดี) จำเลย พิพากษาว่าที่ดินจำนวนดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

/และเป็น...

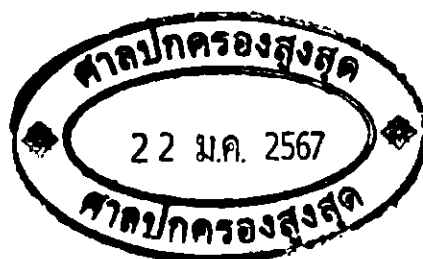
และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันอันเป็นที่ดินของรัฐ ส่วนที่ดินบริเวณอื่นตามคำฟ้องที่ยังเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีขอยืนยันตามเดิม

ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะคู่กรณีในอุทธรณ์ ได้มีหนังสือที่ สพ ๗๗๗๐๑/๓๐๓ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ แจ้งให้ศาลทราบว่ามีคำฟ้องคดีถึงแก่ความตาย โดยศาลมีคำสั่ง ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้รอการพิจารณาคดีไปก่อนจนกว่าจะมีคำขอเข้ามาแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ความตาย และมีคำสั่ง ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้แจ้งทายาทของผู้ฟ้องคดีให้ทราบถึงสิทธิที่จะมีคำขอเข้ามาแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ความตาย ต่อมา นางบรรจง ศรีทองแท้ ทายาทประเภทคู่สมรสของผู้ฟ้องคดียื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ขอแทนที่ผู้ฟ้องคดีผู้ถึงแก่ความตาย ศาลมีคำสั่ง ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ อนุญาตให้นางบรรจง ศรีทองแท้ เข้าแทนที่ผู้ฟ้องคดีผู้ถึงแก่ความตาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี คู่กรณีไม่ได้ยื่นคำแถลงเป็นหนังสือและไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี โดยในวันประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษาศาลได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ และคำแก้อุทธรณ์แล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เดิมนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดี เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๙๗ ตารางวา และครอบครองที่ดินติดกับทางทิศใต้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายอำเภอสองพี่น้อง ชุดบ่อล่อปลา เนื้อที่กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑๖๐ เมตร รวมเนื้อที่ ๓,๒๐๐ ตารางเมตร โดยก่อนที่นายน้ำค้างจะยกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น นางสมบัติ ดากระบุตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นายไพศาล ชาวทำนา และนายปรีชา นิมนองค์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๓ ถึงนายฉัตรวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ก่อสร้างคันกั้นน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากอุทกภัย ใช้เป็นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน และใช้ในการลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ชาวบ้าน ซึ่งนายฉัตรวุฒิได้ขอความอนุเคราะห์ต่อหัวหน้าโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้องเพื่อสนับสนุนการสำรวจออกแบบและนำเข้าแผนงบประมาณก่อสร้าง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือที่ กษ. ๐๓๒๑.๒๑/๔๗๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕

/ส่งประมาณ...

ส่งประมาณการงานปรับปรุงคันกันน้ำแม่น้ำสองพี่น้อง กิโลเมตรที่ ๑๓+๖๒๕ ถึงกิโลเมตร
 ที่ ๑๔+๙๐๕ และอาคารประกอบ ๓ แห่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ ๑๐ พิจารณานุมัติ
 เมื่อมีการอนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเริ่มดำเนินการก่อสร้างคันกันน้ำ
 ตามแผนงาน ซึ่งนายฐิติพงษ์ โสภณางกุล นายช่างชลประทานอาวุโส และนายชลอ อนุสุวรรณ
 ช่างเขียน ช ๓ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง
 ในฐานะพยาน ได้ให้ถ้อยคำต่อศาลปกครองชั้นต้นในชั้นไต่สวนเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ ว่า
 ก่อนที่จะก่อสร้างคันกันน้ำในคดีนี้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของที่ดิน
 ที่คันกันน้ำพาดผ่านและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันชี้แนวเขตที่ก่อสร้าง ปักหลักไม้
 แสดงแนวเขตไว้ตลอดแนวก่อสร้างแล้วจึงดำเนินการก่อสร้างคันกันน้ำตามแนวเขตดังกล่าว
 ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างประชาชนที่คันกันน้ำพาดผ่านว่า ถ้าคันกันน้ำที่ก่อสร้างขึ้นพาดผ่าน
 ที่ดินของประชาชนสองรายจะต้องก่อสร้างคันกันน้ำอยู่บนกึ่งกลางของแนวเขตที่ดินทั้งสองราย
 และประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินบริเวณที่คันกันน้ำพาดผ่านได้อุทิศที่ดินบริเวณที่คันกันน้ำพาดผ่าน
 ให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยทำหนังสืออุทิศที่ดินไว้ ส่วนนายน้ำค้างได้ทำหนังสืออุทิศที่ดิน
 ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ระบุว่า นายน้ำค้างยินยอมอุทิศที่ดินโฉนดที่ดินให้กับสาธารณประโยชน์
 แต่มิได้ระบุเลขที่ของโฉนดที่ดิน จำนวนเนื้อที่ที่จะอุทิศให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ โดยมีพยาน
 ลงลายมือชื่อรับรองสองคน แต่ไม่มีการลงลายมือชื่อภรรยาของนายน้ำค้างให้ความยินยอม ต่อมา
 นายน้ำค้างได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ โดยการให้แก่ผู้ฟ้องคดี
 เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และต่อมา นายน้ำค้างเสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕
 หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้จดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวในนามเดิมเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙
 ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ และครอบครองที่ดินติดกับ
 ทางทิศใต้ซึ่งได้รับอนุญาตขุดบ่อล่อปลาต่อจากนายน้ำค้าง ต่อมา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคันกันน้ำ
 ที่ก่อสร้างมาได้อยู่กึ่งกลางระหว่างที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ โฉนดที่ดิน
 เลขที่ ๔๖๘๕๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
 กับที่ดินของนางสาวท ควงวงษ์ และนายวินัย ควงวงษ์ ตามที่ได้มีข้อตกลงว่าในกรณีที่แนวเขต
 ที่ดินมีเจ้าของกรรมสิทธิ์สองรายหรือหลายรายติดกันจะสร้างถนนบริเวณกึ่งกลางของแนวเขต
 ที่ดินในเนื้อที่ดินของผู้บริจาคเท่า ๆ กัน ทั้งในส่วนของความกว้างและความยาวของแนวถนน โดยคันกันน้ำ
 ล้ำเข้ามาในที่ดินของผู้ฟ้องคดีมากกว่า ๕ ใน ๖ ส่วน เกินจากที่นายน้ำค้างได้แสดงเจตนาอุทิศ
 ให้เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ และยั้งล้ำเข้ามาในที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทำบ่อล่อปลา ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดี
 มาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองรื้อถอนทางสาธารณประโยชน์ที่ก่อสร้าง
 บนคันกันน้ำ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นฟ้องด้วยจึงยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด แต่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดียื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ติดใจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ในส่วนที่ดินบริเวณริมคลองสองพี่น้อง หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑๖๐ เมตร รวมเนื้อที่ ๓,๒๐๐ ตารางเมตร (ที่ดินส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทำบ่อล่อปลา) ส่วนที่ดินบริเวณอื่นที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดียืนยันตามคำฟ้อง

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

โดยที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ว่าไม่ติดใจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ในที่ดินส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทำบ่อเลี้ยงปลา คดีจึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี แต่เพียงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีโดยก่อสร้างคันกั้นน้ำรูกกล้าเข้าไปในที่ดิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ เลขที่ ๔๖๘๕๒ และเลขที่ ๔๖๘๕๓ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้ฟ้องคดีเกินกว่าที่นายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ให้ เป็นที่สาธารณประโยชน์หรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องรื้อถอนทางสาธารณประโยชน์ซึ่งก่อสร้างบนคันกั้นน้ำหรือขุดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาตรา ๑๓๐๔ บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ (๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ มาตรา ๑๓๐๕ บัญญัติว่า ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมาย เฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพธิ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ทำหนังสือถึงนายฉัตรวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี

/ขอความ...

ขอความอนุเคราะห์ก่อสร้างคันกันน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากอุทกภัย ใช้เป็นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้านและใช้ในการลำเลียงผลิตผลทางการเกษตรให้แก่ราษฎร นายณัฐวุฒิจึงขอให้ชลประทานดำเนินการของงบประมาณก่อสร้าง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งราษฎรในพื้นที่ที่ก่อสร้างคันกันน้ำได้อุทิสที่ดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ตามแนวคันกันน้ำ โดยนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดี เจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอ) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ทำหนังสืออุทิสที่ดินลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ระบุว่า นายน้ำค้างยินยอมอุทิสที่ดินโฉนดที่ดินตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้กับสาธารณประโยชน์ แต่มิได้ระบุเลขที่ของโฉนดที่ดินและจำนวนเนื้อที่ที่จะอุทิสให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ อย่างไรก็ตาม นายฐิติพงษ์ โสภณางกูร นายช่างชลประทานอาวุโส และนายชโล อนุสุวรรณ ช่างเขียน ช ๓ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง ในฐานะพยาน ได้ให้ถ้อยคำต่อศาลปกครองชั้นต้น ในวันเสาร์ที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ ว่า ก่อนที่จะก่อสร้างคันกันน้ำในคดีนี้ เจ้าหน้าที่ของโครงการจะให้ราษฎรที่เป็นเจ้าของที่ดินและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันชี้แนวเขตที่จะก่อสร้างคันกันน้ำแล้วปักหลักไม้แสดงแนวเขตไว้ตลอดแนวที่จะก่อสร้าง จากนั้นจึงก่อสร้างคันกันน้ำ เนื่องจากทราบจากราษฎรในบริเวณดังกล่าวว่ามีข้อตกลงร่วมกันระหว่างราษฎรที่คันกันน้ำพาดผ่านว่า ถ้าคันกันน้ำที่ก่อสร้างขึ้นพาดผ่านที่ดินของประชาชนสองรายจะต้องก่อสร้างคันกันน้ำบนแนวเขตที่ดินให้คันกันน้ำอยู่บนกึ่งกลางของแนวเขตที่ดินของประชาชนสองรายเท่ากัน ซึ่งในขณะที่มีการชี้แนวเขตที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ นายน้ำค้างบิดาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในขณะนั้นได้เป็นผู้ชี้แนวเขตทางด้วยตนเองพร้อมด้วยนางสาวท คงวงษ์ เจ้าของที่ดินที่อยู่ติดกัน โดยในการก่อสร้างทางตามข้อตกลงกรณีที่จะต้องสร้างบนที่ดินของประชาชนซึ่งมีแนวเขตที่ดินสองรายติดกัน หากก่อสร้างตามแนวเขตที่ดินโดยตลอดจะไม่สามารถที่จะใช้เป็นทางสัญจรได้ เนื่องจากแนวเขตที่ดินในบางช่วงจะเป็นทางโค้งหักศอก จึงต้องมีการปรับแนวของคันกันน้ำให้มีความโค้งเพื่อให้สัญจรได้ ดังนั้น ทางในบางช่วงจึงอาจมีการล้ำเข้าไปในที่ดินของราษฎรบางรายมากกว่าอีกรายหนึ่ง อันเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้น ซึ่งในขณะนั้นนายน้ำค้างได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมถึงผู้ฟ้องคดีได้ไปร่วมชี้แนวเขตในการก่อสร้างคันกันน้ำดังกล่าวด้วย โดยผู้ฟ้องคดีมิได้มาศาล ในวันเสาร์ ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ ส่งสำเนาคำพิพากษณ์ในวันเสาร์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยส่งไปยังผู้รับมอบอำนาจของผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีผู้รับหมายไว้เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ เมื่อได้รับบันทึกถ้อยคำพยานดังกล่าวแล้ว ผู้ฟ้องคดีมิได้คัดค้านถ้อยคำของพยานดังกล่าว ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามหนังสืออุทิสที่ดินลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ของนายน้ำค้างบิดาของผู้ฟ้องคดีที่อุทิสที่ดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ ประกอบกับ

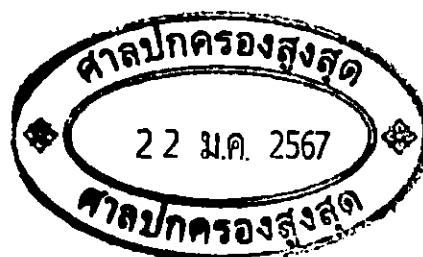

/ถ้อยคำ...

ถ้อยคำพยานว่า นายน้ำค้างเจ้าของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ตำบลหัวโพธิ์ (บ้านกระบอก) อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีเจตนาอุทิศที่ดินให้สร้างถนนบนคันกันน้ำมีเนื้อที่เท่ากับที่ นายน้ำค้างและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกันชี้แนวเขต ฉะนั้น ที่ดินบริเวณดังกล่าวจึงตกเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว

เมื่อนายน้ำค้างได้จดทะเบียนยกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ อันเป็นเวลาหลังจากนายน้ำค้างอุทิศให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ ตามหนังสืออุทิศที่ดิน ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ แล้ว ซึ่งได้วินิจฉัยไปแล้วข้างต้นว่า ที่ดินส่วนดังกล่าวตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ในที่ดินตามขอบเขตที่ดินที่หักส่วนที่เป็นทางสาธารณะออกแล้ว โดยไม่ได้รับโอนที่ดินส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาด้วยแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลังจากผู้ฟ้องคดีได้รับโอนที่ดินโฉนดที่ดิน เลขที่ ๙๓๒๘ มาจากนายน้ำค้างแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้จดทะเบียนแบ่งแยกในนามเดิมออกเป็นอีก ๒ แปลง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ ฉะนั้น ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๘๕๓ จึงมีเนื้อที่ตามขอบเขตที่ดินที่หักส่วนที่เป็น ทางสาธารณประโยชน์ออกแล้วเช่นกัน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ก่อสร้างคันกันน้ำโดยได้ก่อสร้าง ภายในแนวเขตที่นายน้ำค้างอุทิศให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ มิได้ก่อสร้างนอกแนวเขตดังกล่าว จึงมิใช่การก่อสร้างรุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การก่อสร้างคันกันน้ำจึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย และไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ว่า ไม่ปรากฏว่านางตอง ศรีทองแท้ ภริยาโดยชอบ ด้วยกฎหมายของนายน้ำค้าง ศรีทองแท้ ได้ให้ความยินยอมในการอุทิศที่ดินให้เป็นที่ สาธารณประโยชน์ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๔๗๖ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า สามีและภริยาต้องจัดการสินสมรสร่วมกันหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณีดังต่อไปนี้... (๕) ให้โดยเสน่หา เว้นแต่การให้ที่พอควรแก่ฐานะานุรูปของครอบครัว เพื่อการกุศล เพื่อการสังคม หรือตามหน้าที่ธรรมจรรยา... และมาตรา ๑๔๘๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การจัดการสินสมรสซึ่งต้องจัดการร่วมกันหรือต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่ง ตามมาตรา ๑๔๗๖ ถ้าคู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้ทำนิติกรรมไปแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือโดยปราศจาก ความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งอาจฟ้องให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมนั้นได้ เว้นแต่คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งได้ให้สัตยาบันแก่นิติกรรมนั้นแล้ว หรือในขณะที่ทำนิติกรรมนั้น

/บุคคลภายนอก...

บุคคลภายนอกได้กระทำโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน วรรคสอง บัญญัติว่า การฟ้องให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอนหรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่ได้ทำนิติกรรมนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายน้ำค้างจดทะเบียนสมรสกับนางตองเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ในระหว่างการสมรสนายน้ำค้างซื้อที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ จากนายเชื่อม ศรีทองเกิด โดยจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่นายน้ำค้างได้มาในระหว่างสมรส จึงเป็นสินสมรสตามมาตรา ๑๔๗๔ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่นายน้ำค้างอุทิศที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓๒๘ บางส่วนให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ โดยไม่ปรากฏว่าได้รับความยินยอมจากนางตอง ศรีทองแท้ คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งก่อน อันเป็นการจัดการสินสมรส โดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๗๖ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งจัดการสินสมรสไปโดยลำพังโดยไม่ได้รับความยินยอมจากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งนั้น มีผลเพียงว่าคู่สมรสที่ไม่ได้เป็นฝ่ายจัดการมีสิทธิที่จะฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมที่ไม่สมบูรณ์ได้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอนหรือภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้ทำนิติกรรมนั้น ตามมาตรา ๑๔๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีได้มีผลให้การทำนิติกรรมที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๗๖ เป็นโมฆะกรรมหรือโมฆียะกรรมแต่อย่างใด เมื่อไม่ปรากฏว่านางตองได้ยื่นฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมที่นายน้ำค้างอุทิศที่ดินบางส่วนให้ก่อสร้างคันกั้นน้ำภายในกำหนดเวลาดังกล่าว การอุทิศที่ดินให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ของนายน้ำค้างตามหนังสืออุทิศที่ดิน ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงมีผลบังคับตามกฎหมาย อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ว่า นายน้ำค้าง ศรีทองแท้ บิดาของผู้ฟ้องคดีไม่ได้ร่วมชี้แนวเขตในการก่อสร้างถนน เนื่องจากนายน้ำค้างป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมเดินไม่ได้ ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้พักรักษาตัวที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗ และที่บ้านพักของนางสมจิตร หมอนวดดี บุตรสาวนายน้ำค้าง ที่บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ จนกระทั่งเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยไม่เคยกลับไปอยู่ที่บ้านเลขที่ ๔๐ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้ฟ้องคดีอ้างพยาน ได้แก่ นางสมจิตร หมอนวดดี (ศรีทองแท้) บุตรสาวนายน้ำค้าง นายสมชาย (จำนงค์) ศรีทองแท้ บุตรชายนายน้ำค้าง และมีนายปราศรัย แสวงทรัพย์ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลบางพลับ เป็นผู้รับรอง นั้น เห็นว่า โดยที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ ส่งสำเนาบันทึกถ้อยคำพยานในวันไต่สวนของศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ ที่นายฐิติพงษ์ โสภณางกูร นายช่างชลประทานอาวุโส และนายชลอ อนุสุวรรณ ช่างเขียน ช ๓ ผู้รับมอบอำนาจจาก

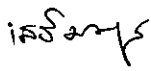

/ผู้อำนวยการ...

ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง เป็นผู้ให้ถ้อยคำ ซึ่งเป็นการให้ถ้อยคำ
 อันรับฟังได้ว่านายน้ำค้างบิดาของผู้ฟ้องคดีได้อุทิตที่ดินให้เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ ให้ผู้ฟ้องคดี
 ทราบแล้ว ซึ่งผู้ฟ้องคดีมิได้คัดค้านถ้อยคำของพยานดังกล่าว อีกทั้งจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 ได้สอบปากคำพยานผู้อุทิตที่ดินให้ก่อสร้างคันกันน้ำตามบันทึกถ้อยคำลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗
 ทุกคนต่างยืนยันว่า นายน้ำค้างและผู้ฟ้องคดีได้อยู่ร่วมเหตุการณ์ในการชี้แนวเขตที่ดินในการ
 ก่อสร้างคันกันน้ำด้วย และนายน้ำค้างยังมีสุขภาพแข็งแรงไม่ได้เป็นโรคความจำเสื่อมแต่อย่างใด
 อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
 พิพากษายืน

นางเสริมตรุณี ตันติเวสส
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายประสาท พงษ์สุวรรณ
 ประธานแผนกคดีบริหารงานบุคคล
 ในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายประนัย วณิชชานนท์
 ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายรังสิกร อุปพงศ์
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย กิจสนาโยธิน
 ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสินิทธิ์ สนิทธานนท์

